

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/244/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814207249
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Oľga Lichnerová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814207249.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Martinákovovej v právnej veci navrhovateľa L. X., a.s., so sídlom H., M. dolina XX, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Z. kanceláriou C. W., s.r.o., so sídlom H., M. dolina XX proti odporcovi S. Q., bytom W. pod D., T. G. XX/XX, o zaplatenie 248,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 25. novembra 2014 č.k. 4C/108/2014-21, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 248,95 eur s príslušenstvom titulom zmluvnej pokuty. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 08.12.2008 uzatvorili právny predchodca navrhovateľa a odporkyňa ako fyzická osoba nepodnikateľ Zmluvu o pripojení Fix. Predmetom Dodatku k Zmluve o pripojení zo dňa 08.12.2008 bola aktivácia služieb Fix 0 vo vzťahu k príslušnej SIM karte, záväzok podniku okrem iného zabezpečiť účastníkovi predaj zľavneného mobilného telefónu Sony Ericsson T 303i za kúpnu cenu 1 euro, s dobou viazanosti 24 mesiacov (bod 1. písm. b)), záväzok účastníka včas a riadne platiť cenu služieb podľa zvoleného programu (bod 1. písm. c)) a včas a riadne pravidelne realizovať Zmluvné dobíjanie podľa bodu 3.1. Obchodných podmienok (bod 1. písm. d)). Podľa bodu 3 Dodatku účastník, ktorý si s týmto Dodatkom aktivoval program služieb Fix 0,-Sk, je povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 248,95 eur aj v prípade, ak porušil svoju povinnosť uskutočniť celkové zmluvné dobíjanie vo výške a v lehote uvedenej v bode 1. písm. f) - 132,78 eur, lehota 24 mesiacov. Faktúrou č. XXXXXXXXXXXX bola fakturovaná suma 248,95 eur ako zmluvná pokuta za obdobie od 08.03.2011 do 07.04.2011, faktúra bola splatná 25.04.2011. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľa neje dôvodný. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že odporkyňa uzatvorila predmetnú zmluvu o pripojení a Dodatok k nej za účinnosti Zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách. Obom zmluvným stranám z predmetnej zmluvy a jej dodatku vyplynuli určité práva a povinnosti. V tejto veci sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi len zaplatenia zmluvnej pokuty. V danom prípade vzhľadom na ustanovenie § 52 ods. 1 a definíciu osoby dodávateľa a spotrebiteľa uvedenú v § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka je predmetná zmluva o pripojení spolu s jej dodatkom spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca navrhovateľa bola osoba, ktorá pri poskytovaní služieb konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Predmetná zmluva spolu s dodatkom je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, čím je daný priestor pre tzv. súdnu kontrolu zmluvných podmienok v tom zmysle, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech navrhovateľa ako spotrebiteľa. Spotrebiteľa je nevyhnutné považovať za slabšiu stranu a to jednak z dôvodu informovanosti, ako aj vyjednávajúcej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred

naformulovanej (predtlačenej) zmluvy. Aj systém ochrany zavedenej Smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. V rámci konania, v ktorom súd skúmal primeranosť zmluvných podmienok, súd nepopiera význam zmluvnej pokuty ani jej dojednanie, ale je treba prihliadať na skutočný zmysel a cieľ inštitútu zmluvnej pokuty obzvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. Dojednanie zmluvnej pokuty ako aj jej výšky je zásadne vecou vzájomnej dohody zmluvných strán. Navrhovateľ ponúka odporcovi svoje služby ako spotrebiteľovi prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ nemôže zmluvné podmienky ovplyvniť. To platí aj pre dojednanie zmluvnej pokuty, ktorú poskytovatelia žiadajú zaplatiť od spotrebiteľa v paušálnej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Neprimeranosť sankcie sa prejavuje osobitne v spojení s časovým aspektom, keďže spotrebiteľ je viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či dôjde k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo na konci doby viazanosti. Súd poukazuje na právoplatný rozsudok tunajšieho súdu vo veci sp.zn. 11C/117/2011 zo dňa 04.01.2011, ktorým sú určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o pripojení týkajúca sa zmluvnej pokuty v príslušnej výške je neprijateľná. V danom prípade išlo o dojednanie zmluvnej pokuty medzi právnym predchodcom navrhovateľa - Slovak Telekom, a.s. v Zmluve o pripojení uzatvorenej s fyzickou osobou - spotrebiteľom pre prípad porušenia zmluvných povinností v súvislosti so zmluvným záväzkom zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu viazanosti 24 mesiacov tak, ako tomu bolo i v tomto prípade. Neprijateľná podmienka upravená v spotrebiteľskej zmluve je neplatná. Preto i dojednanie zmluvnej pokuty v predmetnej zmluve a v jej dodatku súd považuje za neplatné. Právne rozhodnutie ďalej odôvodnil § 42 ods. 4 písm. a), b) zák. č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 544 Občianskeho zákonníka.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol ho zmeniť a jeho návrhu vyhovieť. Namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdenie veci. Mal za to, že ním vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Poukázal na to, že dôvodom neuznania jeho nároku na vyplatenie zmluvnej pokuty zo strany odporkyne, by bolo posúdenie, že platne dohodnutá zmluvná pokuta je s ohľadom na druh a povahu zabezpečeného záväzku neprijateľne vysoká. Dôvodil, že ustanovenie dodatku týkajúce sa dojednanie zmluvnej pokuty presne určujú povinnosti po porušení ktorých má podnik právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. Uviedol, že odporkyňa bola pri podpise zmluvných dokumentov oboznámená s možnosťou jej uplatnenia. Poukázal na bod 3. dodatkov, kde sa nachádza taxatívny výpočet povinností, po porušení ktorých má podnik právo uplatniť si dohodnutú zmluvnú pokutu. Pokiaľ súd prvého stupňa v danej veci argumentoval rozhodnutím z roku 2011, uviedol, že právny predchodca navrhovateľa a odporca uzavreli zmluvu ešte v roku 2008. Preto nemožno hovoriť o tom, že by sa predmetným rozsudkom z roku 2011 zakázalo právnemu predchodcovi navrhovateľa uzavrieť zmluvu v roku 2008, bolo by tým došlo k nepripustnej retroaktivite súdneho rozhodnutia, ako aj samotného Občianskeho zákonníka, keďže tento v roku 2008 ust. § 53a neobsahoval. Ďalej poukázal na rozhodnutia Okresného súdu Liptovský Mikuláš a Okresného súdu Košice - okolie, ktoré takéto zmluvné podmienky vo svojich rozhodnutiach považujú za primerané a nárok navrhovateľa za opodstatnený. S odkazom na ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepovažoval dohodnuté ustanovenie o zmluvnej pokute na nedostatočne určité a v tejto súvislosti tento právny úkon za neplatný. V tomto smere poukázal na publikáciu „Zmluvná pokuta“ od autorky prof. N. B. B., S.. Zdôraznil, že ust. bodu 3. dodatku nenapĺňajú kvalifikačné kritéria neprijateľnosti stanovené zákonom ani v jednom z týchto prípadov, a to ani v § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Uviedol, že zo strany odporkyne bolo na jej slobodnom rozhodnutí vstúpiť do zmluvného vzťahu, keď odporkyňa si slobodne, bez nátlaku vybrala poskytovateľa služieb ako dodávateľa služieb, sama si vybrala okruh služieb a napokon si sama zvolila aj mobilný telefón. Poskytovanie verejnej mobilnej siete na území SR je faktický aj právny stav už veľmi dlhé obdobie (viac ako 20 rokov), pričom aj bežný spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť uzavretie takejto zmluvy výberom vhodných zmluvných podmienok tak, aby mu tieto vyhovovali spolu s prijatím príslušných sankcií v prípade ich neplnenia. Vyslovil názor, že niektorí spotrebiteľia uzatvárajú zmluvy výslovne so špekulatívnym zámerom. Chcú získať nový mobilný telefón, zmluvu neplniť a spoliehať sa na to, že hoci zo svojej strany nevykonajú aktívne nijaký krok, nakoniec budú aj tak v súdnom konaní úspešní, nakoľko sú to „spotrebiteľia“. Takýto paušálny prístup by vytvoril (a možno už aj vytvoril) priestor pre nepoctivého spotrebiteľa. Namietal, že tu dochádza k rozvracaniu rovnosti strán a súkromno - právneho princípu zmluvnej autorizácie. Tvrdenia odporkyne, že za pretelefonované hovory riadne platila až do odpojenia

služby, označil za klamlivé a zavádzajúce. Poukázal na to, že z podstaty služieb FIX 0 vyplýva, že spotrebiteľ môže využívať mobilné telefónne služby len do výšky mobilného kreditu, ktorý si má dobíjať zmluvne dohodnutým spôsobom. Z uvedeného vyplýva, že nakoľko odporkyňa si kredit zmluvne dohodnutým spôsobom nedobíjala, nemohla ani využívať telefónne služby poskytovateľa služieb a už vôbec jej nemohli byť vytavené iné faktúry ako faktúra za zmluvnú pokutu.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s vysloveným právnym názorom súdu prvého stupňa, aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam navrhovateľa uvádza nasledovné:

V prvom rade je potrebné uviesť, že v danom prípade dojednanie o zmluvnej pokute nebolo obsiahnuté v samotnom texte zmluvy, uzavretej medzi účastníkmi, ale v dodatku k zmluve. Predmetný dodatok bol vopred naformulovaný navrhovateľom bez možnosti odporkyne ovplyvniť jeho obsah. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľná zmluvná podmienka je absolútne neplatnou zmluvnou podmienkou. Ak súdy už judikovali, že zmluvná podmienka je neprijateľná, teda absolútne neplatná, tak je absolútne neplatná ako celok a neprichádza do úvahy ani jej moderovanie, ani zníženie neplatnej zmluvnej podmienky. Princiipiálne súd nemôže svojím rozhodnutím modifikovať obsah neplatnej zmluvnej podmienky. Podľa rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 618/10 zo dňa 14.06.2012 bolo určené, že vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah niektorej podmienky, uvedenej v spotrebiteľskej zmluve, a teda je vylúčené uplatnenie moderačného práva súdu vo vzťahu k výške zmluvnej pokuty. Ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého platí, že ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ zmluvou podstatným spôsobom neovplyvňuje, alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, nadobudlo účinnosť 01.03.2010. Podľa prechodných ustanovení zákona č. 575/2009 Z.z. sa týmto ustanovením spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli do 28.02.2010. Podľa citovaného ustanovenia, ak dodávateľ opätovne uplatní žalobou plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, ktorou mu už súd raz plnenie z tejto zmluvnej podmienky nepriznal, súd mu žalobu bez ďalšieho môže zamietnuť a nemusí už opätovne zdôvodňovať neprímeranosť zmluvnej podmienky. Stačí poukázať už na právoplatný rozsudok súdu. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov v súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove súdy v podstate rozhodli o tom, že zmluvná pokuta používaná mobilným operátorom za nedodržanie doby viazanosti je neprijateľná. Mimo iného tak bolo i z dôvodu, že nezohľadňovala dobu od porušenia záväzku do skončenia doby viazanosti. Takýto rozsudok znamená, že po jeho právoplatnosti operátor má zo zákona zakázané túto zmluvnú pokutu použiť akýmkoľvek spôsobom a nesmie ani na súde uplatňovať plnenie z nej voči ostatným spotrebiteľom. Znamená to, že operátor nemôže uplatniť plnenie z takejto zakázanej zmluvnej pokuty. Pokiaľ sudca má vedomosť o právoplatnom rozhodnutí iného súdu o vyhlásení určitej zmluvnej podmienky za neprijateľnú, musí takéto rozhodnutie rešpektovať, nakoľko inak by išlo o svojvoľné rozhodovanie, čo v podmienkach právneho štátu je nepripustné.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnej odporkyni táto náhrada trov konania nebola priznaná, nakoľko si ju neuplatnila.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.